

Sosiaalialan tutkimusperustaisuus – rakenteellisia näkökulmia

SOAMK-verkosto 19.4.2026

Kaisa Palomäki, kehittämispäällikkö

Esityksen sisältö

- Soccan esittely lyhyesti
- Sosiaalialan TKKI-kehittäminen kansallisella tasolla
- Sosiaalialan TKKI-kehittäminen alueellisella tasolla (E-YTA)
- Edistävät tekijät ja yhteistyörakenteet
- Yhteistyö Etelä-Suomen ammattikorkeakoulujen kanssa

Visio

Socca on
sosiaalialan
kehittämisen
edelläkävijä ja
vahva vaikuttaja

Strategiset painopisteet

Vahvistamme tutkimusperustaisuutta
sosiaalialalla
Kehitämme tietoon perustuen
Vaikutamme monipuolisesti
Edistämme monialaisuutta

Arvot

Yhdenvertaisuus - toimimme tasapuolisesti koko Etelä-Suomen alueella

Edelläkävijyys - ennakoimme tulevaa ja toimintamme perustuu uusimpaan tutkittuun tietoon

Pitkäjänteisyys - teemme pitkäjänteisiä, lisäarvoa tuottavia ja vaikuttavia tutkimus- ja kehittämisprosesseja

Avoimuus - toimintamme on läpinäkyvää ja viestimme toiminnastamme aktiivisesti eri kanavissa

Etelä-Suomen hyvinvointialueet, Helsinki, HUS ja HPRC

Helsinki
Helsingfors

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Itä UUSIMAA
Östra NYLAND

Hyvinvointialue
Välfärdsområde

 KEUSOTE
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vanda och Kervo välfärdsområde

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Kymenlaakson
hyvinvointialue

 Socca

**HELSINKI
PRACTICE**
RESEARCH CENTRE

HUS

Soccan tehtäviä tutkimusperustaisuuden vahvistamisessa

Tutkimusperustaisuutta edistävä yhteistyö

HPRC-yhteistyö ja Praksis-verkosto
AMK-verkoston koordinointi
Yliopistoyhteistyö

Tuki tutkimusrahoituksen hakuvaiheessa

Konsortioiden muodostaminen
Tutkimusaiheiden yhteistyöstö ja edistäminen toteutukseen

Tutkimus

Tutkimuksen toteutus (VAPGE- ja TAITAVA II-hankkeet)
Tutkimustulosten jalkauttaminen (tutkimusviestintä, tutkimusaamukahvit)
Tutkitun menetelmän kotipesätoiminta (pilotointi Taitava II-hankkeessa)

Tuki palveluiden tutkimusperustaisuudelle

Ohjelmateorioiden laatiminen ja sparraus
Tutkimuksen liittäminen kehittämisaihioihin, esim. kirjallisuuskatsaukset
Suositustoiminnan kehittäminen

Soccan tehtäviä: sosiaalihuollon kehittäminen ja innovaatiot

Palvelujärjestelmän kehittymistä tukeva yhteistyö

Hyvien käytäntöjen levittäminen: YTA-verkostot mm. aikuissosiaalityön verkosto, gerontologisen sos.työn verkosto

Rakenteellisen sosiaalityön sisällöt ja verkosto

Sosiaalihuollon palveluiden kehittäminen

Kehittämistyön toteuttaminen: esim. iäkkään erityisen tuen tarpeen tunnistamisen tukiväline

Palvelualuekohtaiset selvitykset ja tietokoosteet

Laaja sosiaalinen raportti

Sosiaalihuollon innovaatiotoiminta

Uudet avaukset, mm. tekoälywebinaarit

Yhteiset kehittämishankkeet ja rahoitusten haku: esimerkiksi Integraatiota osallistaen -hanke

Ajankohtaisia kuulumisia Soccasta

- **Ajankohtaisia TKI-kuulumisia alueelta ja kansallisesti:**
 - VTR-rahoitushakuun yhteistyöstetty aikuissosiaalityön verkostossa aihetta
 - Sosiaalihuollon TKI-rakenteen vahvistamiseksi tehty vaikuttamistoimia
 - Työelämäprofessorit: Hki, Päijät-Häme, Kymenlaakso
 - STM:n/NHG:n sosiaalihuollon suositus- ja arviointitoiminnan tavoitetilan työpajasarja alkuvuodesta
- **Soccan julkaisuja:**
 - Nepsy-piirteiset asiakkaat aikuisten sosiaalipalveluissa
 - lääkään erityisen tuen tarpeen tunnistamisen työkalu
 - Yhteisöllisen asumisen järjestäminen Etelä-Suomessa
 - Gerontologisen sosiaalityön YTA-selvitys
 - Osaamiskartoitus Etelä-Suomen yhteistyöalueen iäkkäiden palveluasumisen henkilöstölle
 - Aikuissosiaalityö ja työikäisten sosiaalipalvelut, selvitys nykytilasta
- **Loppuvuoden aikana julkaistavia:**
 - SOTEPALA-tutkimus kaksi tieteellistä artikkelia

VTR-hankkeet, joissa Socca osatoteuttajana

Taitoa, varmuutta ja vaikuttavuutta vuorovaikutukseen lapsi- ja perhesosiaalityössä (TAITAVA II) 1.10.2025–31.12.2028

- Tavoitteena on tutkia lastensuojelun ja perhesosiaalityön sosiaalityöntekijöiden vuorovaikutustaitoja ja niiden vaikuttavuutta sekä vakiinnuttaa vuorovaikutustaitojen vahvistamiseen tähtäävä koulutus osaksi sosiaalityön perustutkinto- ja täydennyskoulutusta.
- Hankkeen toteuttajina Helsingin yliopisto, Tampereen yliopisto ja Socca erityisesti koulutuksen vakiinnuttamiseen liittyvässä työpaketissa
- Tutkimukseen osallistuvat hyvinvointialueet: Helsinki, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

Vaativa perheinterventio gerontologisessa sosiaalityössä – tietopohja, edellytykset ja arviointi (VAPGE) 1.1.2026-31.12.2028

- Tavoitteena on lisätä ymmärrystä suhdeperustaisesta gerontologisesta sosiaalityöstä, kehittää siihen pohjautuva tutkimusperustainen vaativan perheintervention malli ja vahvistaa sen myötä hyvinvointialueiden mahdollisuuksia vastata iäkkäiden haastaviin perhesuhteisiin liittyviin tuen tarpeisiin.
- Hanketta hallinnoi Itä-Suomen yliopisto, osatoteuttajina Socca, Helsingin yliopisto ja Pohjois-Savon hyvinvointialue
- Tiina Soukiala Soccassa hankkeen tutkijana

Kansallinen taso

Ajankohtaista kansallisella tasolla

Sosiaalihuollon palvelu-uudistus ja lainsäädäntömuutokset

- Tavoitteena selkeyttää sosiaalihuollon palvelurakennetta
- Uudistuksella tavoitellaan myös 50 milj. euron säästöjä 2027 ja 100 milj. euroa vuodesta 2028 alkaen
- Laki tulossa lausuntokierrokselle lähiviikkoina

STMn selvitys sosiaalihuollon interventioiden arviointi- ja suositustoiminnasta on käynnistynyt syyskuussa 2025.

- Selvityshankkeessa tuotetaan toiminnan tavoitetilan tunnistus ja kuvaus sekä kuvaus vaihtoehtoisista tiekartoista ehdotetun tavoitetilan saavuttamiseksi seuraavan 10 vuoden aikana.

STM:n asettaman tutkimus-, koulutus- ja osaamis-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKKIO) asiantuntijaryhmän loppuraportti

- Loppuraportissa kuvataan hyvinvointialueiden TKKIO-toiminnan nyky- ja tavoitetilaa sekä esitetään toimenpide-ehdotuksia, joilla voidaan vahvistaa hyvinvointi- ja yhteistyöalueiden TKKIO-toimintaa rakenteellisesti ja sisällöllisesti.
- Ehdotetaan myös VTR-rahoituksen siirtymistä alueellisesti jaettavaksi (vrt. Terveystieteiden VTR)

Yhteistyöaluetasoiset sosiaalialan osaamiskeskukset

- Yhteistyöaluetasoiset osaamiskeskukset ovat aloittaneet toimintansa ja toiminta on järjestäytymässä uudelleen vastaamaan yhteistyöalueiden tarpeita

Hyvinvointi- ja yhteistyöalueiden TKKIO-toiminnan kehittämistarpeet ja -ehdotukset – nostoja loppuraportista

- Kohdennetaan vähintään 1,2 % hyvinvointialueiden omasta rahoituksesta TKKIO-toimintaan
- Laaditaan yhteistyöaluetasoinen TKKIO-strategia
- Luodaan kansalliset mittaristot TKKIO-toiminnan vaikuttavuuden arviointiin
- Perustetaan valtakunnallinen digitaalinen alusta hyvien käytäntöjen, hanketiedon ja resurssien jakamiseen
- Yhteistyöalueille muodostetaan yhteinen tutkimustoiminnan ohjelma
- Laajennetaan tutkimustoimintaa myös yliopistosairaaloiden ulkopuolella, hyödyntäen eri tieteenalojen ja alueiden osaamista

[Hyvinvointi- ja yhteistyö-alueiden TKKIO-toiminnan kehittämistarpeet ja -ehdotukset](#)

Keskeisiä nostoja sosiaalihuollon TKKIO-toiminnasta

- **Sosiaalihuollon roolin huomioiminen** TKKIO-toiminnassa vaihtelee alueellisesti suuresti, panostukset sosiaalihuollon TKI-toimintaan ovat pieniä
- Tavoitteena, että sosiaalialan osaamiskeskusten rooli on määritelty osaksi laajempaa **sosiaalihuollon TKKIO-kokonaisuutta** ja sosiaalihuollon tutkimus, kehittäminen, koulutus ja innovaatiot **muodostavat vahvan ja vaikuttavan ekosysteemin**

- Tarvitaan **kansallinen strategia ja kärkitavoitteet**, joissa sosiaalihuollon rooli tunnistetaan selkeästi ja joissa linjataan myös osaamiskeskusten tehtävät osana laajempaa kokonaisuutta
- **Valmistellaan sosiaalihuollon tutkimusohjelma**, joka määrittää keskeiset sosiaalihuollon tutkimustarpeet palvelujärjestelmän kehittämisen näkökulmasta
- **Siirretään sosiaalityön VTR alueellisten toimijoiden jaettavaksi** kuten terveystieteiden VTR
- **Kokonaiskuvaa** sosiaalihuollon TKKIO-kokonaisuuden muutostekijöistä ja painotuksista **arvioidaan järjestelmällisesti**

Alueellinen taso – kehittämistarpeet ja haasteet

Kehittämistarpeita Etelä-Suomen yhteistyöalueella

- **Tutkimusaiheiden yhteiskehittely** ja tutkimuskonsortioiden luomisen helpottaminen
 - Sosiaalityön VTR-hankkeiden käytäntöyhteyden vahvistaminen, yhteyshenkilöiden kartoittaminen (sekä korkeakoulut että hyvinvointialueet) ja tutkimusideoihin liittyvien yhteydenottojen selkeämpi koordinointi
- **Sosiaalialan TKKI-tehtävärakenteen kehittäminen**
 - Yhteinen visio tehtävärakenteesta – mitä tavoitellaan ja mitä halutaan saada aikaan?
 - Roolien kuvaaminen ja toimijoiden verkostoiminen: työelämäprofessorit, tutkijasosiaalityöntekijät, harjoittelujen ohjaajat, korkeakoulujen tutkijat ja opettajat, muut TKKI-toiminnassa mukana olevat
- **Ammattikorkeakoulujen tutkimuspotentiaalin vahvempi hyödyntäminen**
- Integraationäkökulmien huomioiminen
- Opiskelijoiden lopputöiden ja väitöskirjatutkimusten vahvempi kytkeminen laajempiin hankkeisiin ja osaksi kehittämistä
- **Koko Etelä-Suomen huomioiminen** tutkimuksessa ja kehittämisessä

Sosiaalialan tutkimusrahoituksen ja -rakenteiden haasteita

- **Sosiaalityön tutkimuksen VTR-rahoituksen taso on pieni** verrattuna terveyden tutkimuksen rahoitukseen ja suhteessa sosiaalihuollon kustannusten osuuteen sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaiskustannuksista
- **VTR-rahoitusinstrumentti ei vielä varmista riittävästi tutkimushankkeiden kytkeytymistä käytännön tarpeista nouseviin aiheisiin** tai pitkäjänteisiä hankkeita, jotka edellytyksenä erityisesti vaikuttavuustutkimukselle
- **Kansainvälistä tutkimusrahoitusta hyödynnetään vähän**
 - Rahoitusinstrumenttien painopiste terveydenhuollossa (esim. Horizon), osaamisen varmistaminen kv-rahoitushakuihin
- Myös **kansallisesti vähemmän rahoitusvaihtoehtoja sosiaalityön tutkimukselle** terveydenhuoltoon verrattuna
 - Esim. Suomen Akatemian klinisen tutkimuksen rahoitus terveydenhuoltoon kohdentuvaa, yritykset eivät rahoita sosiaalityön tutkimusta, terveydenhuollossa myös yliopistosairaaloiden omaa rahoitusta
- **Sosiaalihuollossa ei ole vahvoja ”kaksoistehtävärakenteita”,** joiden avulla tutkimus kytkeytyisi osaksi hyvinvointialueiden ja Helsingin työtä ja kehittämistä

Sosiaalialan kehittämisrahoituksen ja -rakenteiden haasteita

- Kehittäminen on pirstaleista ja yhteiset rakenteet ”hyvien käytäntöjen” tunnistamiseen ja levittämiseen puuttuvat (nosto E-YTA-sosiaalihuollon seminaarista)
- Yhteisten kehittämisrahoitushakemusten muodostamiseen ei ole selkeitä käytäntöjä ja rakenteita (nosto E-YTA-sosiaalihuollon seminaarista)
- Sosiaalihuollosta puuttuvat rakenteet ja rahoitus tutkimustiedon käyttöönottoon ja tutkimusperustaiseen kehittämiseen
 - Esim. vakiintunut suositustoiminta (vrt. Hotus ja Duodecim) ja tutkimusperustaisten menetelmien ”kotipesätoiminta”
 - Osaaminen ja tuki tutkimusperustaiseen kehittämiseen

Edistävät tekijät ja yhteistyörakenteiden luominen

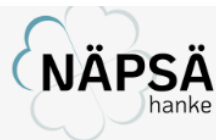
Edistävät tekijät ja yhteistyörakenteet

- Valtion tutkimusrahoituksen pitkäjänteisyys
 - Jatkohankkeet, jatkuvuuden varmistaminen, monialaisuus
- Sosiaalihuollon tietopohjan rakentuminen
- Sosiaalihuollon suositustoiminta ja näyttöön perustuva käytäntö
- Riittävä kansallinen ohjaus ja rakenteet
 - Hyvinvointialueilla ei riittävästi resursseja tai ne painottuvat terveydenhuoltoon
- Integraation edistäminen?

Yhteistyörakenteiden luominen

- Tutkimusaamukahvit tai muut matalan kynnyksen tavat
- Tutkijasosiaalityöntekijät, uramallikokeilut
- 50/50-väitöskirjatutkijat
- Kehittämishankkeisiin kytkeytyvät opinnäytetyöt
- Hyvinvointialueiden ja korkeakoulujen rajat ylittävä yhteistyö
- Selkeät rakenteet myös tutkimusperusteisten toimintamallien juurruttamiselle, kotipesätoiminta
- Työelämäprofessorit
- Erilaiset käytäntöä ja tutkimusta yhdistävät verkostot

Sosiaalihuollon suositustoiminta ja näyttöön perustuva käytäntö

NÄPSÄ
hanke

Näyttöön perustuvan toiminnan
vahvistaminen sosiaalityössä

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Pohjois-Savon
hyvinvointialue

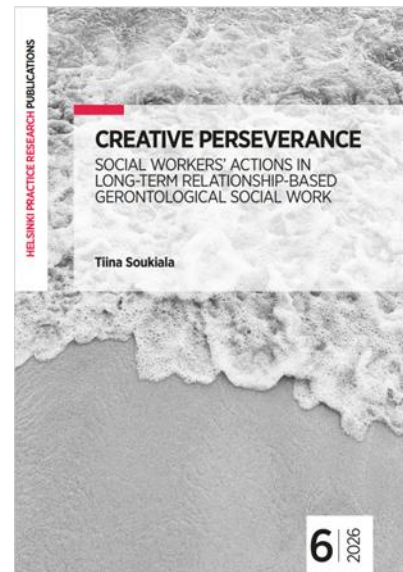

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Pitkäjänteinen tutkimus, esimerkki

Jatkaa ja rakentaa gerontologisen sosiaalityön pitkäjänteistä tutkimusta

Tärkeää tutkimusperustaisen käytännön kehittämisessä

Tutkimusyhteistyö Etelä-Suomen yhteistyöalueella

Yhteiset rakenteet/foorumit tutkimusaiheiden tunnistamiselle

Esim. ”strategisesti” merkitykselliset tutkimusaiheet, joista johdetaan eri tasoisia tutkimuksia

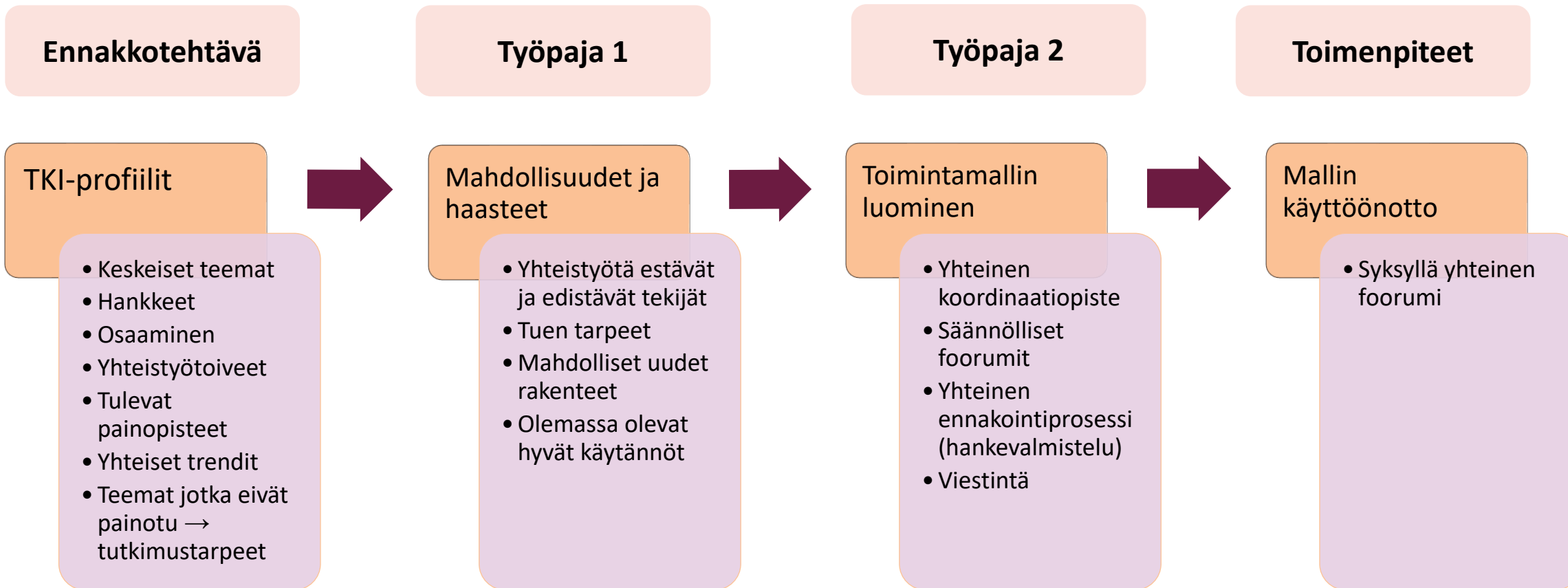
Hyvinvointialueiden ”aihepankit”

Opinnäytetyöt
AMK ja YAMK

Opinnäytetyöt
maisterintutkielmat ja
väitöskirjat

Tutkimushankkeet

Etelä-Suomen ammattikorkeakoulujen yhteinen työskentely

MITÄ ESTEITÄ TUNNISTATTE YHTEISTYÖLLE? TUNNISTATTEKO RATKAISUJA, MILLÄ ESTEET VOISI PURKAA?

Keskeiset yhteistyön esteet:

- Maantieteellinen etäisyys ja korkeakoulujen väliset rakenteelliset erot.
- Sosiaalialan TKI-toiminnan epäselvä rakenne ja vastuunjako.
- Rahoituksen niukkuus, kilpailu ja rahoitusinstrumenttien ilmiölähtöisyys.
- Hankkeiden määräaikaisuus ja jatkumon puute.
- Kansainvälisen yhteistyön vaatimukset (verkostot, kumppanit eri maista).
- Uskalluksen ja rohkeuden puute kokeilla ja epäonnistua.
- Sosiaalialan pirstaleisuus ja toimijoiden kilpailuasetelmat.
- Vaikuttavuustutkimuksen soveltamisen haasteet sosiaalialalla.

Mahdollisia ratkaisuja:

- SOCCAn, HY:n ja AMKien yhteistyön vahvistaminen ja koordinaation keskittäminen.
- Yhteisten teemojen tunnistaminen ja pitkäjänteinen tutkimusyhteistyö.
- AMKien roolin vahvistaminen tutkijakoulutuksen ja osaajapoolien kokoajina.
- Kansainvälisten verkostojen rakentaminen ja ylläpito.
- Rohkeuden lisääminen ilmiölähtöiseen ja sosiaalialan omista tarpeista nousevaan tutkimukseen.
- Vaikuttavuuden laajempi ymmärtäminen (arkivaikuttavuus, laadulliset hyödyt).
- Rahoitusinstrumenttien kriittinen tarkastelu ja yhteisten hakujen koordinointi.

MIHIN JA MILLAISTA TUKEA TEKIJÄT TARVITSEVAT TUEKSEEN? TARVITAANKO YHTEISTYÖN TUEKSI UUSIA RAKENTEITA TAI TOIMINTAMALLEJA? MILLAISIA?

Tekijöiden tarvitsema tuki:

- Tukea systeemisen vaikuttavuuden ymmärtämiseen ja tutkimiseen.
- Aikaa ja rakenteita tulevaisuuden teemojen tunnistamiseen ja jatkosuunnitteluun.
- Rohkaisua ja kulttuurista tukea kokeiluille, uusille tutkimuskombinaatioille ja ilmiölähtöisyydelle.
- Resursseja hyvinvointialueille, jotta ne voivat osallistua tutkimuksen suunnitteluun ja toteutukseen.
- Osaamisen vahvistamista kansainvälisiin hakuihin (esim. Horizon).

Tarvittavat uudet rakenteet ja toimintamallit:

- Teemakohtaiset yhteistyörakenteet (esim. SOCCAn koordinoimina).
- Yhteiset foorumit tulosten esittelyyn ja kiinnostuksen herättämiseen (seminaarit, kohtaamiset).
- Ilmiölähtöisten ja monialaisten hankkeiden sisäiset mekanismit, jotka tukevat yksittäisten alojen tutkimusta.
- Toimintakulttuurin muutos kohti avoimempaa, kokeilevampaa ja ratkaisukeskeisempää tutkimusta.

OLEMASSA OLEVAT, YHTEISTYÖTÄ JO EDISTÄVÄT RAKENTEET JA TOIMINTAMALLIT? ASIAT, JOITA KANNATTAA SÄILYTTÄÄ TÄLLAISENAAN JA VAHVISTAA!

Olemassa olevat rakenteet ja toimintamallit, joita kannattaa säilyttää ja vahvistaa:

- Vakiintuneet kumppanuudet yliopistojen ja AMKien välillä, erityisesti Suomen Akatemian rahoituksissa.
- AMKien kehittyvät sisäiset rakenteet ja yhteistyöhenkilöt, jotka tukevat tiedon välittymistä ja avointa yhteistyötä.
- Hyvät, toimivat kahdenväliset suhteet, jotka ovat mahdollistaneet sujuvan yhteistyön, alueelliset yhteistyörakenteet
- Yhteiset kehittäjäryhmät ja teemakohtaiset rakenteet AMKien, hyvinvointialueiden ja yksityisten toimijoiden välillä.
- Soveltavan tutkimuksen ja käytäntötutkimuksen yksiköt, kuten systeemisen vaikuttavuuden mallit perhekeskuksissa ja varhaiskasvatuksessa.
- Etelä-Suomen YTA-TKKI -alatyöryhmätyöskentely.
- Laadukas ja laaja tutkimus tietyillä osa-alueilla (esim. varhaiskasvatus, sosiaalinen kuntoutus).

Keskeinen viesti:

- Rakenteita on jo olemassa, mutta niiden näkyvyyttä, saavutettavuutta ja koordinaatiota tulee vahvistaa, jotta kaikki AMKit ja alueet pysyvät mukana.

Kiitos!

Seuraa Soccaa!

Seuraa somea

Tilaa uutiskirje

Tule tapahtumiin

Käy verkkosivuilla

